

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Wéber Judit ügyvéd által képviselt felperesnek a Jutasi & Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Szalay Péter ügyvéd) által képviselt I.r., II.r. és III.r. alperesek ellen személyhez fűződő jog megsértése és járulékai iránt a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság előtt 11.P.20.234/2007. szám alatt megindult és a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.676/2007/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperesek részéről 16. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán tartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit részben - a perköltség és illetékfizetésre is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatja és az elsőfokú ítéletben írtak helyett megállapítja:

A .. 2006. december 15-i számában „Kiemelt egészségügyi intézmény lesz a .. Kórház” címmel „... távollétében döntött az Országgyűlés” alcímmel megjelent sajtóközleményben az alperesek azzal sértették meg a felperes jó hírnevét, hogy az Országgyűlés 2006. december 11-i üléséről való távolmaradása miatti elmarasztaló véleményük további igazolásaként valótlanul azt állították, hogy a felperes más alkalmakkor is a kórház, a város ellen szavazott.

A felperes ezt meghaladó keresetét a Legfelsőbb Bíróság elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek egyetemlegesen 60.000 (Hatvanezer) forint együttes első-, másodfokú- és felülvizsgálati eljárási költséget. A le nem rótt 180.000 (Egyszáznolcvanezer) forint együttes első-, másodfokú- és felülvizsgálati eljárási illetékből a felperes 100.000 (Egyszázezer) forintot, az alperesek egyetemlegesen 80.000 (Nyolcvanezer) forintot kötelesek megfizetni az államnak külön felhívásra.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az I.r. alperes kiadásában, valamint a II. és III.r. alperes szerkesztésében a .. a 2006. december 15-i számában „Kiemelt egészségügyi intézmény lesz a .. Kórház!” címmel „... távollétében döntött az Országgyűlés” alcímmel jelent meg cikk, amely az olvasókat arról tájékoztatta, hogy a zajló egészségügyi átszervezés egyik legfontosabb,

Karcagot érintő kérdése dőlt el december 11-én, amikor az Országgyűlés arról a módosító indítványról szavazott, amely a súlyponti kórházak közé sorolta a város legnagyobb intézményét. A cikkben megnevezték azokat a személyeket, akik segítettek abban, hogy a városi kórház sorsa megnyugtató módon alakuljon. Ezt követően a cikk úgy folytatódik, hogy „Ugyanakkor nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy .., aki gyakran hivalkodik karcagiságával, nem vett részt az ülésen! Távolmaradása, hozzáállása aligha meglepő az előzmények ismeretében, hiszen jónéhányszor szavazott már kórházunk, illetve a város ellen”. A cikkhez fejtörő játékot is kapcsoltak, amely a felperes távolléte okainak lehetőségeire vonatkozott.

A nem vitatott tényállás szerint, az Országgyűlés a 2006. december 11-i ülésén szavazott az egészségügyi bizottság azon módosító javaslatáról, amelyben a .. beemelését is javasolták a súlyponti kórházak közé. Az Országgyűlés ülésén a karcagi születésű országgyűlési képviselő felperes nem volt jelen és nem szavazott. A felperes 2006. december 10-én utazott el az Egyesült Államokba a Transzatlanti Fórum ülésére, ahonnan december 13-án érkezett vissza.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperesek a cikkben a személyét érintő közlésekkel megsértették a jóhírnevét azzal, hogy távolmaradását való tényként, de annak okát nem közölve, abban a hamis színben tüntették fel, hogy nem támogatta a .. súlyponti kórházak közé kerülését, a városával nem törődik, az nem érdekli. A cikkhez kapcsolódó fejtörő játék jogsértő voltát is állította. Az I.r. alperest 500.000, a II.r. alperest 300.000, a III.r. alperest 200.000 forint nem vagyoni kárának megfizetésére kérte kötelezni. Hátrányaként azt adta elő, hogy bár nem él Karcagon, de sűrűn hazalátogat és ezen alkalmakkor szembesült a cikk hatásával, őt és családját is inzultusok érték.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperesek a .. 2006. december 15-i IX. évfolyam 15. számában „Kiemelt egészségügyi intézmény lesz a ..! .. távollétében döntött az Országgyűlés” címmel megjelent cikkében annak közlésével, hogy „Ugyanakkor nem mehetünk el szó nélkül amellett, hogy .., aki gyakran hivalkodik karcagiságával, nem vett részt az ülésen! Távolmaradása, hozzáállása aligha meglepő az előzmények ismeretében, hiszen jónéhányszor szavazott már kórházunk, illetve városunk ellen”, megsértette a felperesnek a jóhírnév védelmére irányuló személyhez fűződő jogát. Kötelezte az I.r. alperest 500.000 forint, a II.r. alperest 300.000 forint, a III.r. alperest 200.000 forint nem vagyoni kártérítés 15 nap alatt felperes részére történő megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a Magyar Államnak felhívásra 60.000 forint eljárási illetéket. Az alperesek fellebbezése folytán eljárás másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét helybenhagyta. Kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen, külön felhívásra térítsenek meg az államnak 60.000 forint fellebbezési eljárási illetéket.

A jogerős ítélet indokolásában kifejtettek szerint az alperesek azzal, hogy a felperes egyidejű hivatalos külföldi kiküldetésén való

részvételéről nem tájékoztatták az olvasókat, hamis színben tüntették fel azt a való tény, hogy az Országgyűlés a felperes távollétében döntött. A teljes valóság közlése mellett ugyanis az alperesek megfogalmazhatták volna a felperes távolmaradásáról azt az elmarasztaló véleményüket, hogy a felperesnek közömbös, miként alakul a szülővárosában élők sorsa, s a szavazásról való távolmaradása csak folytatása a kórház, illetve a város érdekei ellen ható korábbi megnyilvánulásainak. Miután a város lakossága felfokozott figyelemmel kísérte az ügy alakulását, a felperes társadalmi megítélésének is fontos tényezője a konkrét ügyben tanúsított magatartása. A távolmaradás oka közlésének elmulasztásával pedig nem adtak esélyt a karcagi lakosoknak arra, hogy a felperes eljárását az objektív valóság ismeretében ítélhessék meg. Ezért a másodfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pont alapján megállapította, hogy az alperesek a kifogásolt közléssel megsértették a felperes Ptk. 78. §-ban védett jóhírnevét. A jogerős ítélet a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pont és a Ptk. 339. § (1), valamint 355. § (4) bekezdések alapján kötelezte az alpereseket nem vagyoni kártérítés megfizetésére. A jogsértés körülményei között mérlegelte, hogy a városban felfokozott érdeklődés kísérte a kórház sorsát és közbeszéd tárgya volt a felperes szavazásról való távolmaradása. Hihetőnek fogadta el, hogy a felperestől hazalátogatásai alkalmával, illetőleg családjától számon kérték a szavazásról való távolmaradását, emiatt magyarázkodásra kényszerült, s a kifogásolt közlés negatívan befolyásolta a felperes, mint politikus megítélését. E hátrány bekövetkeztét a Pp. 163. § (3) bekezdés alapján külön bizonyítás nélkül, köztudomású tényként állapította meg.

Az alperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és a kereset teljes elutasítása érdekében. Hangsúlyozták, hogy a cikkben kifogásolt kitételrel csupán a felperes távolmaradása miatt alkotott véleményüknek adtak hangot. A véleményeltérés alapja pedig az, hogy a felperes fontosabbnak tekintette a külföldi kiküldetésen való részvételt, míg szerintük az adott kérdésben az Országgyűlés szavazásán a részvétel minden másnál fontosabb lett volna. Ebben a kérdésben pedig a bíróság nem foglalhat állást. A nem vagyoni kártérítést jogalapjában és összecszerűségében is vitatva azzal érveltek, hogy a felperes által megjelölt hátrány, illetőleg az, hogy a hátrány a cikk sérelmezett közlése miatt következett be, nem nyert bizonyítást.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem részben alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül. Jogorvoslati kérelem hiányában a cikkhez kapcsolt fejtörő játék tekintetében a jogsértés megállapítására és a jogsértéstől való eltiltásra irányuló kereseti kérelmet elutasító rendelkezéseket nem érintette.

A Ptk. 75. § (1) bekezdés szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, e jogok a törvény védelme alatt állnak. A Ptk. 78. § (1) bekezdés értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő,

valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

E rendelkezések alapján a jóhírnév sérelmét általában a valótlán és a közfelfogás szerint sértő tény állítása, híresztelése, hamis színben való feltüntetése okozza. A vélemény, bírálat azonban csak akkor ad alapot a személyiségvédelemre, ha egyben (burkoltan) valótlán és sértő tényállítást is tartalmaz, vagy kifejezésmódjában indokolatlanul sértő, bántó vagy megalázó (Ptk. 76. §). A vélemény-nyilvánítás akkor is sértő, ha minden ténybeli alapot nélkülözve önkényesen fejez ki elmarasztaló értékítéletet (BH 2003/407. sz.).

A jogerős ítélet a kifogásolt újságcikkrészletet szó szerint idézve, annak egésze tekintetében állapította meg az alperesek terhére a jogsértés elkövetését. Az ítélet ily módon megfogalmazott rendelkező részéből azonban nem állapítható meg, hogy az idézett sajtóközlemény mely részét tekinti valótlán tényállításnak, a valóságot hamis színben feltüntető közleménynek, illetve önkényesen megfogalmazott, indokolatlanul bántó véleménynek. Az idézett újságcikkrészletben ugyanakkor a felperes által sem cáfoltan való tényállítás is szerepelt, mégpedig a jogvita szempontjából döntő fontosságú tény, hogy 2006. december 11-én a felperes nem vett részt az Országgyűlés ülésén és a szavazáson, amikor is a .. súlyponti kórházak közé való felvételéről döntöttek a képviselők. A jogerős ítélet indokolásából ugyanakkor megállapítható, hogy a másodfokú bíróság azt az újságírói magatartást róta az alperesek terhére, hogy nem közölték a felperes távollétének okát, vagyis, hogy ekkor hivatalos úton külföldön tartózkodott és távolmaradását a város és a kórház érdekei ellen ható korábbi megnyilvánulásai folytatásának minősítették. A távollét valóságos okának közlése mellett ugyanis már nem lehetett volna kifogásolni az alperesek amiatti rosszallását, hogy a felperes nem a parlamenti részvételt tartotta fontosnak. A jogerős ítéletnek ezen jogi állásponthoz igazodóan ezért az ítélet rendelkező részében azt kellett volna meghatároznia, hogy az alperesek azzal sértették meg a felperes jóhírnevét, hogy nem közölték külföldi elfoglaltságának tényét és a felperes távolléte miatti elmarasztaló véleményük további igazolásaként valótlánul állították, hogy a felperes máskor is a város és a kórház ellen szavazott.

A Legfelsőbb Bíróság nem ért egyet azzal a jogi állásponttal, mely szerint a parlamenti képviselő ülésteremből való távolléte miatti bírálat, elmarasztaló vélemény kinyilvánítása előtt szükségképpen fel kell deríteni a távollét okát, a képviselő más irányú elfoglaltságát. A távollét ténye ugyanis - amennyiben arra más rendezvényen való részvétel miatt kerül sor - már önmagában kifejezi a programok között a képviselő által felállított fontossági sorrendet. Ennek bírálata pedig a képviselő más programjának jellegére való tekintet nélkül mindenkit megillet (Alkotmány 61. §).

A fentiekből következően az alperesek a felperes távollétéhez fűzött elmarasztaló véleményük kinyilvánítását megelőzően nem voltak kötelesek a közvéleményt arról tájékoztatni, hogy a felperes saját elhatározása folytán a külföldön tartott hivatalos rendezvényen való jelenlétet választotta, és a parlamentből való távolléte nem valamely objektíve akadályozó körülménynek volt a következménye. A kifejtettekből

következően azért, mert az alperesek a parlamenti távollét valóságos okáról a közvéleményt nem tájékoztatták, a felperes alaptalanul kért személyiségvédelmet.

Az alperesek a felperes magatartása miatti elmarasztaló véleményük további igazolásaként állították ugyanakkor, hogy a felperes más alkalmakkor is a kórház, a város ellen szavazott. E tény valóságát azonban a per adatai nem igazolták, ezért ebben a kérdésben a felperes megalapozottan igényelt személyiségvédelmet. A Legfelsőbb Bíróság ezért a jogsértést kizárólag amiatt állapította meg, mert az alperesek elmarasztaló véleményük további igazolásaként állítottak valótlan tény a felperesről.

Akit személyhez fűződő jogában megsértenek - az objektív szankciók alkalmazásán túlmenően - a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontján keresztül alkalmazandóan, a Ptk. 339. § (1) bekezdés, valamint a 355. § (1) és (4) bekezdés alapján követelhet vagyoni illetve nem vagyoni kártérítést. A Ptk. 339. § (1) bekezdés szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. A személyhez fűződő jogok megsértésének igazolása - a kártérítési felelősség körében - önmagában csak a jogellenes magatartás megállapítására ad alapot, ezért a fenti rendelkezések alapján a kárt és a jogellenes magatartás között fennálló releváns okozati összefüggést a károsultnak kell bizonyítani. A kár (nem vagyoni hátrány) bekövetkezését esetenként a Pp. 163. § (3) bekezdés alapján köztudomású tényként is meg lehet állapítani. A megállapított jogsértéssel összefüggésbe nem hozható, a közszereplő kedvezőtlen megítélésében megnyilvánuló hátrány kártérítés alapjául nem szolgálhat.

A felperes a parlamenti távollét miatt feléje és családtagjai felé irányuló érdeklődést jelölte meg nem vagyoni hátrányt okozó körülményként. Miután a parlamenti távolléte valóságos tény volt, ezért az emiatt reá irányuló figyelem politikusi szerepvállalásának a következménye, melyet nem vagyoni hátrányként értékelni nem lehet. A felperes a megállapított jogsértéssel összefüggésben, vagyis annak valótlan állításával, hogy más alkalmakkor is a kórház, a város ellen szavazott, bekövetkezett hátrányra pedig nem hivatkozott. Ezért az eljáró bíróságok alaptalanul marasztalták az alpereseket nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

A kifejtettek alapján a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. § (4) bekezdés szerint a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit részben - a perköltség és illetékfizetésre is kiterjedően - hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezését részben megváltoztatta, a nem vagyoni kártérítés iránti keresetet pedig elutasította.

A pernyertesség megváltozott arányára tekintettel a Pp. 270. § (1) bekezdés folytán alkalmazandó Pp. 81. § (1) bekezdés alapján rendelkezett a nagyobb részben pernyertes alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak fizetendő és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont alapján megállapított együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költség megfizetéséről. A 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés alapján a pernyertesség-pervesztesség

arányában kötelezte a feleket a le nem rótt első-, másodfokú- és felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére.

Budapest, 2008. november 12.

Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna sk.
előadó bíró, Dr. Mészáros Máttyás sk. bíró

Vné

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő